

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitele școlare și partic. 150 lei.

Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Noul spor de salariu.

În sfârșit suntem și noi în situație de-a cunoaște exact felul cum va fi acordat noul spor de salariu funcționarilor. În zilele aceste am primit adeca dela Inspectoratul nostru din Sibiu un ordin prin care ni-se face cunoscut, că în bugetul exercițiului 1926 s'a prevăzut un fond de 3 miliarde Lei pentru îmbunătățirea funcționarilor publici.

Din acest fond se acordă funcționarilor și membrilor corpului didactic un spor de scumpete de 40% cu începere dela 1 Ianuarie 1926. Acest spor se va socoti la salariul de bază și la totalul îndemnităților de scumpete, acordate până la 31 Decembrie anul trecut, afară de îndemnitatea de chirie ajutorul de familie, prime, ore suplimentare, diurne, cota eteroglotă etc.

Noul spor de 40% se calculează asupra salariului brut. El este supus la rotunjiri în minus prin înlăturarea fracțiunilor ce trec de 5 și 10 Lei. Asupra acestui spor iarăși se aplică reținerea de 4 și 8% pentru stat.

Cum majoritatea colegilor noștri învățători nu prea cunosc exact salariul de bază și accesoriile după cari se acordă acest spor nou, pe care de altă parte sunt foarte curioși de al cunoaște cât e de mare — aflăm

de bine să arătăm în cele următoare cât face pentru fiecare categorie de învățători acest spor, și anume:

Învățătorii din com. urb cu 5	gradații	primesc	1855	Lei
"	"	"	1690	"
"	"	"	1510	"
"	"	"	1340	"
"	"	"	1210	"
"	"	"	1100	"
Învățătorii din c. urb. înaintați pe loc cu 4	gradații	primesc	1250	Lei
"	"	"	1170	"
"	"	"	1095	"
"	"	"	1030	"
"	"	"	995	"
Învățătorii din c. urb. definitivi cu 4	gradații	primesc	1140	"
"	"	"	1075	"
"	"	"	1020	"
"	"	"	945	"
"	"	"	875	"
Învățătorii din c. urb. provizori cu 4	gradații	primesc	1115	Lei
"	"	"	1055	"
"	"	"	995	"
"	"	"	935	"
"	"	"	855	"
Învățătorii din comunele rurale cu 5	gradații	primesc	1690	Lei
"	"	"	1540	"
"	"	"	1380	"
"	"	"	1230	"
"	"	"	1080	"
"	"	"	970	"
Învățătorii din comunele rurale înaintați pe loc cu 4	gradații	primesc	1055	Lei
"	"	"	1000	"
"	"	"	925	"
"	"	"	850	"
"	"	"	760	"
Învățătorii prov. din comunele rur. cu 4	gradații	primesc	1020	Lei
"	"	"	960	"
"	"	"	880	"
"	"	"	820	"
"	"	"	745	"
Învățătorii ajutoari	—	—	620	"
"	suplinitori	—	665	"

Ori cât de urcate ni s'ar părea procentele acestui nou spor, el nu va fi suficient pentru traiul cinstit al unui învățător, mai ales dacă el este cu familie numeroasă, cum e cazul cu cei mai mulți învățători de ai

noștri. În scumpetea cea mare de astăzi puțin numără câteva sute de lei primite în plus, pe cari la rândul său trebuie să le dea iarăși omul în plus pentru lucrurile, cari s'au scumpit deodată cu urcarea aceasta de salare.

Afirmăm deci și noi, că nu urcarea salarelor va îmbunătăți în țara noastră situația bieților funcționari, ci ieftinirea obiectelor necesare traiului vieții. Până când nu se va obține acest lucru, puțin va trage în cumpănă pentru funcționari urcările de salare.

Marian Sasu.

La situație.

În revista generală a învățământului, Nrul 10, de pe Decembrie un domn coleg, I. Rădescu, în altă ordine de idei, scrie acestea „Îmbunătățirea stării materiale se poate realiza prin asociațiile profesionale — în care toți trebuie să fim strâns uniți — și prin sprijinul societății, care ne va susține în luptă numai când va fi convinsă de marele rol al școlii într-un progresul culturii.”

Observăm: N'o ținem societatea noastră atât de proastă să nu fie convinsă de rolul școlii. Cauza salarizării proaste e: sărăcia statului și cheltueli inutile.

Ceeace mi-se pare grav e că asociațiile profesionale încep a se diviza pe grupări politice (vezi congresele generale. Chișinău și Timișoara, în una și aceeași zi). Mi-se pare, și așa vrea să fiu înșelat în părerea mea, că mare parte de vină aici au parlamentarii învățători, în cari noi ne-am pus atâtea nădejdi de izbândi frumoase.

Toma Cocișiu

Amenzile școlare.

Cu intrarea în vigoare, a noii legi a învățământului primar, la toată întâmplarea, se prevede îndiscutabila prosperare a învățământului primar și în consecință a poporului, care în multe părți ale țării, încă și azi numără 60—80% analfabeți.

Rămânând tot pelângă vechea lege școlară, ar fi însemnat să ne menținem numărul analfabeților neștirbit, ceea ce în secolul prezent, ar fi fost nu numai o mare rușine, ci constituia și un mare pericol național. Se impunea cu drept cuvânt, o nouă lege și programă a învățământului primar.

S'a convins și poporul român de starea sa inapoiată. A văzut-o aceasta cu propriii săi ochi, convenind cu fel de fel de nații pe cele fronturi ale războiului mondial; o și mărturisește aceasta — cu regret — că n'a întâlnit pe nicăiri mai puțini știutori de carte, ca pe noi Românii. Pelângă toată trista experiență, ce și-a câștigat-o țaranul român pe fronturi, totuși, în lipsa lui de lumină, nici azi nu-și trimite copiii la școală; și pentru acest fapt se impune obligativitatea frecventării școliei cu atâta asprime, prin noua lege școlară.

Țaranul român în special — nu ar plăti bucurș nici un fel de impozit, nu și-ar da feciorii în armată și nu și-ar trimite copiii la școală. Prin aplicarea sancțiunilor legilor însă, cu impozitele — dările — și cu armata, vrând-nevrând s'a mai împăcat. Știe atâta: Dare trebuie să dea, feciorii trebuie să-i lase la armată; și nime nu cutează să-i zică — amăgindu-l — că aceste datorințe nu-i obligat să le facă. Atâta ar mai trebui! Numai un om fără minte i-ar putea băga gărgăuni de-aceștia în cap.

În privința obligativității școlare însă nu s'a putut realiza acest succes și astfel aceasta a 3-a datorință vitală a poporului român, a deraiat; nu și-a putut ținea locul de cinste între celelalte 2 datorii.

Dacă vom căuta pricina nerespectării acestei a 3-a datorie, a poporului român, cu durere fie zis, o aflăm chiar la unii intelectuali răuvoitori ai satelor noastre și în primul rând la unii primari — perceptori — comunali.

Precum cel ce ar îndrăzni să spună o vorbă contra dărilor ori a datorinței față de armată, n'ar merita să mai trăiască între oameni și față de astfel de om smintit s'ar lua cele mai aspre măsuri, tocmai așa ar trebui pedepsit aspru, cel ce amăgește, agită și uneltește contra bunului mers al școliei.

Aceasta e o măsură însă, cam neplăcută pentru mulți, preținși intelectuali ai satelor, cu toate aceste, ar da rezultate splendide. S'ar învăța a cunoaște fie-care că școala este o instituție sfântă, dela care atârnă tot viitorul nostru: prin urmare nu e iertat să se atingă de nici o chestie ce e în legătură cu acest sfânt lăcaș.

Principalii vinovați a neimplinirii obligativității sunt unii dni primari-perceptori, comunali.

Învățătorimea și-a adus chiar și jertfa sângelui pentru aplicarea obligativității și știe Dzeu, va fi de-ajuns aceasta jertfă?!

Las, că sunt și între frații colegi, foarte puține escepți, cari ar putea fi mai corecți în conduita lor, privitoare la redactarea listelor de amenzi.

Cazul aceste însă, e numai un picur de apă în Ocean.

Învățătorii trimit, prin comitetele școlar, listele de amenzi regulat primăriilor comunale.

Dela începutul anului școlar s'au trimis 5—6 liste de amenzi, dar unii domnii primari — perceptori — nu au executat nici una din acesta liste, cu toate sancțiunile prevăzute în lege pentru neimplinirea acestei datorințe.

Sanarea acestui fapt — cu urmări triste pentru școală, pentru neam — ar fi aceasta :

1. Revizoratele școlare, ori chiar Ministerul instrucțiunii, să ordoneze, acolo unde se reclamă cazul, anchete la fața locului și față de primarii, perceptori, renitenți, să se aplice fără cruțare litera legii în întregime și fără drept de apel.

2. Să se ordoneze aspru, ca nime să nu cuteze a mai amăgi poporul, ori agitând contra învățătorului, nici pe motivul scutirii de obligativitatea școlară nici pe alt motiv.

3. Cine s'ar dovedi, că a pus ceva bețe în roate, ca astfel să împiedece funcționarea regulată a școlăii să fie cât se poate de aspru pedepsit.

Până când aceste nu se vor aplica noua lege școlară rămâne o moară stricată, iar noi, bieții învățători, ne istovim puterile inzadar.

Ioan Aldea.
inv. dir.

O îndreptarea a legii învățării primar.

Zilele s'a votat de către parlament îndreptarea legii învățării primar în sensul ca în locul comisiilor de judecată cari urmau să se constituie după lege va rămânea în atribuțiile sale tot Consiliul Permanent.

În sfârșit nouă ne tot una că-i zicem consiliu nu comisie, dar, cei din provinciile unite am voi să știm ce e Consiliul Permanent, are vr' un regulament de funcționare, are Ministerul întreg regulament de funcționare pentru birourile centrale, pentru directorii, inspectorii, revizorii de toate categoriile? Dacă nu există să se facă pentru că inferiorul să poată fi apărat de procedarea abuzivă a superiorului.

te.

Mulțumirile cugetării.

Spiritul de cercetare, dragostea de știință și de arte, dezvoltarea însușirilor înalte ale inteligenței, lărgimea ideilor, descoperirea unor sferă noi care se dezvoltă în fața inteligenței, sunt izvoare de mulțumiri sănătoase și trainice.

Dacă am putea să pătrundem cu privirea în creierul unui om înstruit și să'l punem în cumpănă cu al unuia care nu știe nimic, al celui învățat ar fi ca o grădină îngrijită bine, plină de flori și poame, pe când al celui lalt ar fi ca un câmp plin de buruieni.

Bernard Beskow.

Cărți și reviste.

* A apărut și recomandăm tuturor „*Povășuitorul teoretic și practic*“ pentru impletituri de geamantane, scaune și coșuri de tot felul din rachită de Moga—Popa etc. Prețul 20 lei.

* Au apărut în editura „*Cartea Românească*“ următoarele broșuri bune și ieftine: 1. „*Banul*“ de Al. Giuglea, prețul 4 lei. 2. „*Răsadnițele*“ de D. I. Ștefănescu, prețul 5 lei. 3.) „*Nicolai Milescu în China*“ de I. Simionescu, prețul 4 lei. 4.) „*Danemarca*“ de Magda D. Nicolaescu, prețul 4 lei.

* „Educația“ No. 9—10 Noemvrie-Decemvrie 1925.

* Revista Gen. a Învățământului No. 10 Decemvrie 1925.

* „Școala Noastră“ No. 19—20 Decemvrie 1925.

Toate se află la „*Cooperativa Învățătorilor*“ Aiud.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

Revizoratul școlar al județului Alba.

Către toate direcțiunile școalelor primare de stat.

No. 18—1926.

Vi se aduce la cunoștință, că în urma noiei împărțiri administrative a județului nostru am făcut următoarele modificări în ceea ce privește inspecție școalelor de către domnii subrevizori de control, și anume:

1. Dl subrevizor *Remus Lupescu* va inspecta școalele din comunele: Ciuciu, Copand, Căptălan, Noșlac, Uioara de sus, Uioara, Heria, Fărău, Sânbenedic, Alecuș, Turdaș, Șpălnaca, Silvaș, Ciunga, Cisteiul de Mureș, Decea, Inoc, Ormeniș, Ciugudul de jos, Ciugudul de sus, Cicău, Răchișel, Lopadea-Vechiă, Miraslău, Micoșlaca, Păgida, Gâmbas, Ciumbrud, Băgău, Lopadea-Nouă, Ciuguzel, Asinip, Odverem, Ocișoara, Beța, Sâncraiu, Rădești, Liorinț, Meșcreac, Șoimuș Pețelca și Căpud.

2. Dl subrevizor *Iosif Herdea* va controla școalele din comunele: Aiudul de sus, Măgina, Cacova, Poiana Aiudului, Gârbovița, Geomal, Gârbova de sus, Râmeț, Ponor, Intregălzi, Dealul Geoagiului, Valea Geogelului, Mogoș, Bucium, Corna, Roșia-Montană, Cârpeniș, Abrud și Sohodol.

3. Dl subrevizor *Victor Maca* va inspecta școalele din comunele Gârbova de jos, Beldiu, Teiuș, Stremț, Cetea, Geoagiu, Benic, Galda de sus, Mesentea, Galda de jos, Oieșdea, Coșlariu.

Mihalț, Obreja, Totoiu, Galtiu, Sântimbru, Dumitra, Hăpria, Henig, Berghin, Straja, Oarda de sus, Oarda de jos, Limba, Ciugudiu, Șenșa, Drâmbariu, Bărăbanți, Micești, Pâclișa, Răcătău, Șard, Ighiu, Cricău, Tibru, Craiva, Bucerdea, Țelna, Ighiel, Ampoița, Tăuț, Găureni, Meteș, Poiana-Ampoiului, Presaca, Galați, Feneș, Pătrângenii, Zlatna, Trâmboieie, Valea-dosului.

4. Dl subrevizor *Petru Chirca* va inspecta școlile din comunele: Cioara, Acmar, Blandiana, Tărtăria, Vințul de jos, Inuri, Cut, Daia, Ghirbom, precum și toate comunele aparținătoare plășii Sebeșul-Sășesc.

Revizor, M. Sasu.

Nouile tarife la P. T. T.

POȘTA.

Scrisorile francate dela 1 leu la 3 lei; Scrisorile nefrancate dela 2 la 6 lei; Cărțile poștale simple dela 0,50 bani la 1 leu; Cărțile poștale ilustrate, dela 0,50 la 2 lei; Cărțile poștale R. P. dela 1 leu la 2 lei; Ziarele, revistele, cărțile dela 0,05 la 0,10; Imprimarele dela 0,25 la 0,50 lei. Hârtii de afaceri, dela 2 la 3 lei. Probe de mărfuri dela 1 la 2 lei. Recomandate simple dela 2 la 6 lei. Recomandate A. R. dela 3 la 6 lei. Recomandate cu ramburs de la 1 leu la 2 lei. Căsuța poștală dela 600 la 1200 lei. Post-restant dela 2 la 5 lei. Mandate interne dela 1 la 3 lei. Mandate telegrafice dela 1 la 3 lei. Mesagerii dela 5 la 8 lei (colete). Mesagerii (scrisori) dela 2 la 6 lei.

TELEGRAFUL.

Telegrame ordinare dela 0,50 cuvântul la 1 leu. Telegrame de presă de la 0,25 la 0,50 lei cuvântul. Telegrame urgente dela 1,50 la 3 lei.

TELEFONUL.

Convorbiri telefonice plătite dela 5, 8 și 10 la 10, 20 și 40 lei unitatea de 3 minute. Abonamentele la telefon in rețelele de categoria 1 dela 2.500 lei la 3000 lei anual.

ȘTIRI.

Domnii colegi învățători dela școalele atașate de curând la județul nostru sunt rugați să binevoiască a ne trimite abonamentul pe o jumătate de an la revistă. Asemenea rugăm să ni se trimită sumele restante și de către Comitetele noastre școlare.

* Dupăcum s'a anunțat, vacanța școalelor noastre primare ține până în 7 Ian. inclusive; prelegerile încep deci în ziua de 8 l. c. orele 8 dim.

* În 4 l. c. s'a ținut la biroul Revizoratului nostru consfătuire cu dnii subrevizori de control în care s'a debătut noua împărțire a circumscripțiilor școlare precum și alte chestiuni privitoare la bunul mers al învățământului.

* Ni-se raportează din comuna *Penișoara*, plasa Aiud, că în urma ploilor torențiale din săptămâna trecută, s'a surpat locul școlar de acolo.

* Domnii colegi învățători din plasa Sebeșul Săsesc vor fi în curând convocați la o conferință de către dl revizor școlar M. Sasu.

* Urmările desastroase ale inundațiilor din județul nostru încep a se arăta pe toate căile. Astfel ni-se raportează din *Roșia-Montană*, că în prăvăliile de acolo s'au epuizat (?) toate articolele de prima necesitate. Nu se găsește sare, zahăr etc. *Un kg. petrol se vinde cu 36 lei.* E de datoria autorităților noastre ca să ia cele mai grabnice măsuri pentru a veni într'ajutorul populației de acolo, care de astfel și până acuma a trăit în mare mizerie.

* *Statele de plată de pe Ian sunt în lucrare; în ele se va cuprinde și noul spor de salariu.*

* *Posta Redacției:* Dlui *T. C.* în *B.* Vă mulțumim călduros de sprijinul acordat. Nici nu ne închipuim altfel. Salutări cordiale. Dlui *I. P.* în *B.* Lecția „*Declinarea substantivelor*“ n'are rost să o mai publicăm dupăce o astfel de materie nu e prevăzută în noua programă analitică. Trimiteți altele și le vom publica cu plăcere mai ales constatând, că Dta scrii bine.

* *Posta Administrației:* Dlui *G. P.* în *T.* Revista vi se trimite și pe viitor. Rugăm însă a ni trimite abonamentul cuvenit.

Tipografia Frații Acs, Aiud.

Biblioteca
Universității
Cluj